

Mijn imkerervaringen

Oxaalzuur vernevelen, fluitje van een cent

Rob Veeneklaas

Zo ziet het erg dreigend uit: veiligheidsbril op, mondkapje voor, handschoenen aan. Veel imkers zien op tegen oxaalzuurbehandeling van broedloze volken, een van de zomerbestrijdingsmethoden uit de folder van bijen@wur. Maar met deze emmermethode valt het reuze mee.

Aan varroa-bestrijding ontkomen we niet meer. Eerlijk gezegd denk ik dat nog veel imkers maar een deel van het voorgeschreven recept van bijen@wur volgen. Darrenraat snijden in het voorjaar en mierenzuur of Thymovar toepassen in augustus. Misschien ook nog oxaalzuur druppelen in de winter? Maar het vernevelen (sproeien) van oxaalzuur op broedloze volken, zoals de folder ook als een goede mogelijkheid aangeeft, daar zien veel imkers tegenop. Met praktische tips wil ik juist deze groep over de drempel helpen.

Zoek eerst de moer op

Het begint ergens begin mei als de koninginnenafleggers/vegers gemaakt worden. De zesramer met een paar kunstraatramen staat klaar en de eerste hobbel is het vinden van de moer in het hoofdvolk. De laatste jaren had ik veel profijt van zo'n doorzichtige koninginnenklem. Zelfs in je eentje kun je daar snel mee manoeuvreren en een gespotte moer vangen. Ik weet het, de moer vinden is een klus. Zelf ben ik meestal vrij gelukkig met het vinden, al moet ook ik soms nog een keer door de kast.

Hoe te handelen? Haal diep adem en werk vlot, maar niet haastig. Werk met weinig rook, dat kost alleen maar tijd en de koningin gaat er harder van lopen. Begin aan één kant en haal er 2 ramen uit (na die toch goed bekeken te hebben, soms zit ze op het 1e of 2e raam). Bedenk welke ramen interessant zijn voor een koningin en dus voor u:

die met wat open legruimte naast het broed. Let op het typische moergedrag: een beetje sneaky weglopend van het licht maar toch waardig en rustig. Ik let niet zo erg op een hofstaat: de hofstaat-bijen houden een wandelende majesteit vaak niet bij. Let op de onderrandjes, ze piept daar vaak omheen naar de andere kant. En werk boven de kast: een gevallen moer is een probleem. Als je haar gespot hebt, blijf haar

Foto Johan Calis

volgen en wijs haar aan aan je maat of omstanders. Probeer haar liefst zonder bijen in de klem te krijgen. Verwijder eventuele werksters op of boven een werktafel; als de koningin in de kast valt ben je haar weer kwijt. Van tafel zal ze niet makkelijk wegvliegen, de werksters wel.

Eenmaal gevangen kun je overwegen haar te merken en eventueel te knippen, als dat al niet is gebeurd. De beste tijd daarvoor is namelijk vroeg in het voorjaar als het volk nog klein is. Bewaar haar in een krulspeld of bewaarkooitje en houd haar warm (broekzak).

Veger via een emmer

Voor de veger heb je uit het hoofdvolk nodig: een raam met voer, eventueel een leeg uitgebouwd raam en flink veel jonge werksters. Schud zes tot acht ramen met bijen uit het hoofdvolk af in een flinke emmer. Deze bijen worden dan behandeld met een oxaalzuur-nevel. Zorg dat je buiten je stal een goede plantensproeier met oxaalzuuroplossing (30 g/liter) hebt klaarstaan. De sproeier van te voren uitproberen met water: hoeveel seconden moet je sproeien om 80 ml te vernevelen genoeg voor 1 volk? Maak een beetje meer oplossing dan je nodig hebt. Het laatste beetje uit de spuit krijg je namelijk niet verneveld.

Zo werk je

Doe de beschermende spullen op en aan en met de wind in de rug besproei je de bijen in de emmer, even omschudden en dan nogmaals sproeien zodat alle bijen fijne druppeltjes op zich hebben en afdekken met een doek. Maak in de gesloten 6-ramer genoeg ruimte door wat ramen er even uit te halen en giet de emmer voorzichtig leeg in de kast. Klapje toe voor de laatste bijen. Ramen er weer in en als die in de bijenmassa gezakt zijn kun je voorzichtig de moer in haar kooitje op de raten leggen. Open maken en controleren of ze rustig inloopt. Als alles goed gaat kunnen de dekplank en het dak erop. Klaar is de veger. Met deze emmermethode kun je op een rustige maar winderige plek het oxaalzuur op de bijen vernevelen, zonder dat je er zelf veel last van hebt. Bovendien heb je minder last van rondvliegende bijen. En je hebt een schone veger waarin de varroa heel effectief wordt bestreden (90-95% sterfte van de mijten).